

به نام خدا

نگاه کلی به آخرین وضعیت اجرای

۹۰ طرح تحقیقاتی مصوب و در دست اجرا در شروع سال ۱۳۹۸

گسترش کمی و کیفی فعالیت های پژوهشی سازمان؛ با برنامه ریزی بر اساس اولویت های پژوهشی و نظارت سختگیرانه شورای تحقیقات سازمان، درصدد اجرای پژوهش های هدفمند و کاربردی در حوزه های مختلف پیشگیری، مداخلات اصلاحی و تربیتی، تقویت زیرساخت ها و به روز رسانی خدمات زندانبانی می باشد.

لازم به ذکر است که با به تصویب رساندن ۳۳ پروژه تحقیقاتی در سال ۱۳۹۷ که همزمان با ادامه اجرای ۵۷ پروژه از سال ۱۳۹۶ و قبل از آن بوده است، به جریان داشتن ۹۰ پروژه در دست اجرا در شروع سال ۱۳۹۸ در زندانهای کشور منجر شده است میتوان اذعان نمود که این حجم پروژه در دست اجرا در نوع خود در دو سال اخیر برای سازمان بی نظیر است.

لازم به ذکر است از ۵۷ پروژه مربوط به سال ۱۳۹۶ و قبل از آن گزارش نهایی؛ ۲۹ پروژه ارائه گردیده است که با انجام اصلاحات در انتظار تأیید هستند.

در ادامه ضمن ارائه توضیحات بسیار مختصری در خصوص طرح های جاری سازمان، جدول فهرست ۹۰ طرح صدرالذکر نیز ارائه خواهد شد.

• طرح تحقیقاتی بررسی ویژگی های فردی، روان شناختی، خانوادگی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود (۳۱ طرح استانی)

فقدان اطلاعات کافی و موردنیاز بانک اطلاعاتی از وضعیت افراد ورودی به زندان ها که گاهاً منجر به برداشت های ناصواب و قضاوت های ناصحیح از عملکرد سازمان و حتی دستگاه قضایی می شود باعث گردید این پروژه ملی در قالب ۳۱ طرح استانی در سال ۱۳۹۶ با یک برنامه مشخص و مدون با استفاده از ظرفیت استان ها طراحی و وارد مرحله اجرا گردید و اهداف آن شامل:

- توصیف متغیرهای جمعیت شناختی (جنس، سن و تحصیلات)، توصیف ویژگی های جسمانی، روانی، شخصیتی، خانوادگی، شغلی، قضایی و اعتقادی زندانیان بدو ورود
- رایه راهکارهای پیشگیری کننده از آسیب های منجر به وقوع جرم قبل از زندان
- رایه راهکارهای مداخلاتی برای بازپروری و بازگشت زندانیان به هنجارهای فردی و اجتماعی

دستاوردها: نتایج این تحقیقات علاوه بر کارکرد شناختی از وضعیت افراد ورودی می تواند در برنامه ریزی راهبردی نیز مورد استفاده قرار گیرد به گونه ای که با شناسایی نیم رخ افراد می توان برنامه ها و اقدامات لازم را متناسب با شرایط و نیاز آنان تنظیم و اجرا نمود. در کنار این کاربرد، استفاده از نتایج جهت روشن نمودن وضعیت افراد معرفی شده به زندان ها می توان به بخشی از هجمه ها و قضاوت های ناصواب درباره زندان و عملکرد آن نیز پاسخ داده و متقابلاً در خصوص عملکرد صحیح نهادها و سایر دستگاه ها سؤال و تردید ایجاد نمود و البته راهکارهایی را برای آنان پیشنهاد داد.

اجرای این طرح به صورت ملی و با سر شماری جمعیت ورودی در یک دوره سه ماهه حاوی اطلاعات پایه بسیاری در خصوص بستر های جسمانی، روانی، شخصیتی، خانوادگی، شغلی و اعتقادی جمعیت کیفری در استانها و شهرهای مختلف کشور می باشد که در طراحی مداخلات با استفاده از اطلس جغرافیایی فرهنگی، اجتماعی و سلامتی حاصله میتوان برنامه ریزی هدفمند ارائه داد.

از ۳۱ طرح استانی؛ طرح استان یزد و قزوین پایان یافته و گزارش نهایی ۱۲ استان (اردبیل، آذربایجان غربی، بوشهر، تهران، چهارمحال بختیاری، خراسان شمالی، قم، کرمان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، مازندران، همدان) در انتظار تایید است، ۱۳ استان (اصفهان، البرز، ایلام، آذربایجان شرقی، خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان، فارس، کردستان، گلستان، گیلان، لرستان، مرکزی، هرمزگان) در مراحل اجرا هستند و ۴ استان (خراسان رضوی، خوزستان، سمنان، زنجان) هنوز در اجرای مصوبه موفق نبوده اند که در حال پیگیری است.

• طرح تحقیقاتی ارزیابی اثربخشی دوره‌های آموزشی ضمن خدمت کارکنان زندانهای کشور (۱۰ طرح منطقه ای)

"ارزیابی اثربخشی دوره های آموزش ضمن خدمت کارکنان سازمان" در قالب ده طرح منطقه ای به منظور پویایی در اجرای دوره‌های آموزشی، متناسب با نیازهای آموزشی کارکنان سازمان و در راستای تحقق بخشی از ماده «۳۹» آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی ضروری تشخیص داده شد که با هدف تعیین میزان اثربخشی آموزش‌های ضمن خدمت کارکنان و ارائه راهکارهای بهبود اثربخشی آموزش‌های ضمن خدمت، در قالب ۱۰ طرح منطقه ای در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ بررسی آموزش‌های ارائه شده برای کلیه کارکنان سازمان را پوشش داده و در حال اجراست.

دستاوردها: با ارزیابی دقیق و جامع که از آموزش‌های موجود به عمل خواهد آمد درصد خواهیم بود تا بر اساس نتایج به دست آمده نسبت به اصلاح یا تقویت و یا استمرار دوره‌های آموزشی تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری گردد که خوشبختانه با نتایج این مجموعه از مطالعات طراحی شده ضمن به دست آوردن اطلاعات لازم از سطوح مختلف اثربخشی برخی دوره‌های آموزشی اصلی و مورد تکرار در سطح مناطق آموزشی کشور، چگونگی استمرار و تقویت آنها نیز مشخص خواهد گردید و با اتمام اجرای این تحقیقات و ارائه گزارش تکمیلی می‌توان در برنامه‌ریزی و تقویت دوره‌های آموزشی کارکنان به عنوان اصلی‌ترین سرمایه انسانی سازمان اقدامات موثر و کاربردی را انجام داد.

از ۱۰ طرح منطقه ای در حال حاضر؛ طرح استان‌های تهران، آذربایجان شرقی و خراسان رضوی پایان یافته و گزارش نهایی ۶ استان (اصفهان، کرمان، گیلان، سیستان و بلوچستان، خوزستان، همدان) در انتظار تایید است و یک استان (فارس) اقدامی نداشته است.

• طرح های تحقیقاتی در حوزه مطالعات زندان‌های دنیا

فرصت های محدود و تجارب زیاد و نامحدود باعث می‌گردد استفاده از دانش و تجارب دیگران به عنوان یک ضرورت علمی برای هر جامعه و دستگاهی به عنوان اولویت تلقی گردد. در همین راستا و در جهت شناخت بیشتر و الگو پذیری از اقدامات و فعالیتهای مناسب سایر کشورها به عنوان یک اولویت تحقیقاتی طراحی و مورد اجرا قرار گرفت.

دستاوردها: بدین سبب "مطالعه بر روی وضعیت و نحوه ارائه خدمات در زندانهای دنیا" برای بهره برداری از تجارب دنیا در اداره زندانها از دیگر اولویت های پژوهشی سازمان در سال ۱۳۹۶ بوده است که از میان پروپوزال های رسیده موضوعات "تأمین امنیت، استفاده از خدمات بخش خصوصی، حرفه آموزی و اشتغال، بهداشت و پیشگیری از بیماریها، درمان اعتیاد و کاهش آسیب و نحوه ارائه خدمات اصلاحی به نوجوانان، زنان و سالمندان" مصوب و در دست اقدام قرار گرفت که تصور می‌گردد با به دست آمدن اطلاعات و نتایج آنها بتوانیم در حوزه‌های مشترک و قابل تعمیم به الگوها، روش‌ها و ابزارهای مناسب در پیشبرد برنامه‌های جاری زندان‌ها دست یابیم. در به کارگیری از این اطلاعات توجه به شاخص‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی و دینی ملحوظ شده و سعی خواهد شد با بومی سازی این داده‌ها بیشترین کار بست اطلاعاتی را اجرا نماییم.

از ۶ طرح مصوب در حال حاضر؛ گزارش نهایی طرح های "بررسی برنامه درمان اعتیاد و کاهش آسیب در زندانهای دنیا" و "مطالعه الگوها و برنامه های موجود در حوزه اشتغال و حرفه آموزی زندانیان سایر کشورها" در انتظار تایید است و ۴ طرح دیگر (خراسان جنوبی، خراسان رضوی، کرمان، همدان) در مراحل اجرا هستند.

• طرح های تحقیقاتی مربوط به تهیه محتوای آموزشی کارکنان

یکی از ارکان اصلی در موفقیت اجرای هر برنامه آموزشی وجود سرفصلها و محتوای آموزشی مناسب با انتظارات و اهداف آموزشی می باشد. کارکنان سازمان با توجه به تنوع و گستردگی فعالیتها و وظایف خود چه در مقاطع در بدو خدمت و چه در حین و ضمن خدمت نیازمند آموزشهای مرتبط و تخصصی می باشند که متأسفانه بخش اعظمی از آنها در هیچیک از رشته های تحصیلی در مقاطع پیش دانشگاهی و دانشگاهی وجود ندارد. با این شرایط نیاز به تدوین محتوای آموزشی مناسب جزء اولویت های اصلی آموزش می باشد که با طراحی و اجرای آنها می توان ضمن پویا سازی و ارتقاء اثربخشی آموزشها به اجرای یکنواخت آموزشها در سطح کشور خوش بین بود.

براین اساس "نیازسنجی و تولید محتوای آموزشی برای کارکنان زندان در موضوعات مختلف" که نیازمند اقدام علمی و اساسی است، در اولویت های پژوهشی سال ۱۳۹۶ قرار گرفت و با فراخوان صورت گرفته در موضوعات مورد نظر سازمان پروپوزال هایی واصل شد که از میان آنها طرح هایی در موضوعات "الزامات شغلی مراقبین، دانستنیهای مورد نیاز کادر وظیفه سازمان، موضوع مواد مخدر و نحوه کنترل و پیشگیری از آن در زندان، نحوه ارائه خدمات حمایت اجتماعی از زندانیان و خانواده، ارتقاء سلامت روان کارکنان، آشنایی با حقوق قانونی و اداری، نحوه مدیریت زندگی و تعامل افراد در زندگی دسته جمعی" به محققین و متخصصان مصوب و وارد مراحل اجرایی گردید. بدیهی است نتایج این تحقیقات در قالب جزوات، کتاب یا مولتی مدیا برای دوره های مختلف آموزشی کارکنان مورد استفاده قرار می گیرد.

از طرح های مصوب در حال حاضر؛ ۷ طرح (استان های البرز، آذربایجان غربی، ستاد سازمان ۲ طرح، کرمانشاه، بوشهر، ایلام) در راستای تولید محتوای آموزشی کارکنان در حال اجرا هستند.

• طرح های تحقیقاتی مربوط به تهیه محتوای آموزشی زندانیان

صاحب نظران بر این باورند که کارکرد اصلی زندان، بازسازی زندگی عادی فرد مجرم و بازگشت زندانی به کانون خانواده است، تا بتواند به دور از اعمال مجرمانه پاسخگویی وظایفی باشد که جامعه از او به عنوان یک فرد عادی انتظار دارد. از این روی تمرکز بر باز پروری و کمک به بازگشت شایسته آنها به جامعه می تواند گره گشای بسیاری از مشکلات آنان از یک سوی و کاهش هزینه های مادی و معنوی برای جامعه شود. در این راستا توجه به یکی از روش های موثر پیشگیری یعنی آموزش می تواند بسیار موثر و کارآمد باشد و ایجاد شرایط مناسب آموزشی و تربیتی در زندان ها می تواند روند فوق را تسهیل نماید.

آموزش افراد به ایجاد شایستگی در آنها کمک می کند، به شرطی که بر اساس نیاز واقعی آنان طراحی و اجرا شود. نیاز آموزشی در حقیقت، شکاف میان سطح کنونی و سطح مطلوب توانایی افراد است. به عبارت دیگر، نیاز آموزشی عبارت است از تغییرات مطلوبی که در فرد از نظر دانش، مهارت و نگرش باید ایجاد شود تا آنها قادر باشند وظایف خود را در حد مطلوب و مقبول انجام دهند. برای آموزش بر اساس نیازها نیز ضرورت دارد منابع آموزشی تهیه شود.

سازمان زندانها سالهاست که به صورت تخصصی مبادرت به آموزش های مختلف برای زندانیان می نماید و در قالب برنامه های مدون به امر آموزش در حوزه های سواد آموزی، آموزش کلاسیک آموزش و پرورش، آموزش عالی، آموزش عقیدتی، آموزش قرآن، آموزش مهارت زندگی، آموزش مهارت های فنی و حرفه ای و ... مبادرت می ورزد و بطور مستمر نیز درصدد اصلاح و بهبود برنامه های آموزشی خود است. لذا در این مقطع ضرورت

دارد با یک نگاه موشکافانه و دقیق با استفاده از روشهای استاندارد به نیازسنجی موضوعات مورد نیاز به آموزش برای کلیه زندانی ها بپردازد تا با برنامه ای دقیق و مناسب (مبتنی بر نیازها) نسبت به طراحی و اجرای دوره های آموزشی اقدام نماید. با عنایت به این مهم از میان پروپوزال های دریافت شده در سال ۱۳۹۷ تصویب و اجرای ۴ طرح نیازسنجی و تدوین محتوای آموزشی برای مددجویان کانون اصلاح و تربیت (از سوی استان مرکزی)، نیازسنجی و تدوین محتوای آموزشی برای زندانیان (از سوی استان قم)، نیازسنجی و تدوین محتوای آموزشی برای زنان زندانی (از سوی ستاد سازمان)، نیازسنجی و تدوین محتوای آموزشی برای زندانیان در موضوعات ورزشی و هنری (از سوی استان گیلان) در دستور کار قرار گرفت.

• **بررسی و مستندسازی و پایش برنامه های کاهش آسیب و درمان اعتیاد در زندان های کشور - ۱۳۹۷**

با توجه به وسعت و اهمیت برنامه های درمان اعتیاد و کاهش آسیب ناشی از آن که در طول دو دهه اقدامات ارزشمندی را در راستای تامین سلامت زندان و جامعه برداشته است هدف اصلی این طرح توصیف و مستندسازی کلیه برنامه های درمان و کاهش آسیب اعتیاد و بررسی شاخص های درون دادی و فرآیندی برنامه های درمان و کاهش آسیب اعتیاد در زندان های کشور می باشد.

دستاوردها: این تحقیق در مرحله اول به بررسی و تدوین شواهد مربوط به اجرای برنامه های مختلف در زندان های کشور پرداخت و در گام بعدی با بررسی شاخص های درون دادی و فرآیندی این برنامه ها در ادارات کل استانی و زندان های مرکزی ۳۱ استان، نقاط ضعف و قوت آنها را مشخص نمود و بر این اساس ضمن ارائه راهکارهای اجرایی برای بهبود، ارتقاء و استمرار برنامه های موفق به ثبت و ارائه اقدامات و ارایه به دنیا اقدام نموده است. گزارش نهایی طرح ارسال شده و در انتظار تایید است.

• **بررسی فرآیندهای زندانبانی، اصلاحی و تربیتی در زندان زنان تهران و ارایه الگوی مطلوب برای زندان زنان**

هدف اصلی این طرح بررسی قوانین و مقررات، آیین نامه ها و دستورالعمل های مربوط به فرآیندهای زندانبانی در زندان زنان تهران و بررسی تطبیقی شرایط موجود فرآیند زندانبانی با قوانین، آیین نامه ها و دستورالعمل های مربوط می باشد.

دستاوردها: نتایج حاصل ضمن بررسی کلیه نقاط قوت و ضعف ارائه خدمات در این زندان، بهره برداری از نتایج به منظور طراحی ارائه الگوی زندان زنان انجام شده است که با توجه به مردانه بودن الگوی طراحی زندان در دنیا و براساس دیدگاه کارشناسان زندانبانی و اساتید مرتبط با حوزه اصلاح و تربیت زنان زندانی که در خصوص زنان زندانی باید ملاحظات متعددی رعایت و فرآیندهای زندانبانی مطابق با شرایط و الگوهای زنان اصلاح و انعطاف پذیر گردد؛ برای اولین بار با نگاه جنسیتی و در نظر گرفتن شرایط خاص زنان به ارائه الگوی زندان پرداخته شده است. گزارش نهایی طرح ارسال شده و در انتظار تایید است.

• **بررسی عوامل روان شناختی مرتبط با رفتارهای خودجرحی زندانیان و راهکارهای مقابله - ۱۳۹۷**

هدف اصلی این طرح تعیین عوامل روان شناختی مرتبط با رفتارهای خودجرحی زندانیان و ارایه راهکارهای مقابله با آن و تعیین راهکارهای روان شناختی مقابله با رفتارهای خودجرحی زندانیان می باشد.

دستاوردها: با توجه به مدارک و شواهد موجود مبنی بر ارتباط بین برخی عوامل روان شناختی با رفتارهای خودجرحی محقق رصدد بررسی ارتباط بین متغیرهای شفقت به خود، تحمل آشفتگی، تنظیم شناختی هیجان، ذهن آگاهی، تکانشگری و ریسک پذیری و رفتارهای خودجرحی غیرخودکشی گرا و راهکارهای اجرایی و موثر برای کنترل آن بوده است. بررسی ارتباط نگرش زندانی به نوع جرم و مجازات و شرایط زندان با رفتارهای خودجرحی نیز بررسی شده و راهکارهای مناسب برای آن ارایه شده است.

نتایج طرح در جلسه شورای تحقیقات سازمان ارائه گردید و گزارش طرح به همراه راهنمای آموزشی در دست تهیه است.

• بررسی ویژگی‌های شخصیتی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان بدو ورود کشور (ترسیم نیمرخ)

هدف اصلی این طرح شناسایی نیمرخ شخصیتی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان ورودی کشور، شناخت متغیرهای جمعیت‌شناختی زندانیان ورودی کشور (جنس، سن، تحصیلات و ...) و نیز مقایسه نیمرخ ویژگی‌های فردی، شخصیتی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان بدو ورود با زندانیانی که بین ۱ تا ۲ سال سابقه زندان دارند و ارایه راهکارهای مناسب برای ارتقاء مداخلات آموزشی، تربیتی و اعتقادی زندانیان در ۱۰ زندان مرکزی کشور می‌باشد. دستاورد: در غالب موارد مجرمینی که وارد محیط زندان می‌شوند دارای آسیب‌ها و اختلالات جسمی، روانی، خانوادگی و حتی اعتقادی و دینی بسیاری می‌باشند که این شرایط نه در زندان بلکه در جامعه و خانواده شکل یافته و در مواردی نیز ممکن است در زندان تجلی یابد. نتایج اولیه این تحقیق دلالت بر این دارد که تعداد زیادی از افراد ورودی به زندان با ناکارآمدی و کج کارکردی در شرایط جسمی، روانی، شخصیتی، اعتقادی و خانوادگی مواجه بوده و نیازمند توجه، حمایت و اقدامات متعدد جبرانی می‌باشند. گزارش نهایی طرح ارسال شده و در انتظار تایید است.

• طراحی و اعتبارسنجی الگوی جامع نظام آموزش و تربیت مدیران زندان

هدف اصلی این طرح شناسایی وضعیت موجود آموزش‌های مدیریتی و تجارب پیشین سازمان بررسی و تحلیل محتوای مستندات موجود مربوط به دوره‌های قبلی آموزش مدیران در سازمان، بررسی و تحلیل مستندات مربوط به کمیته ارزیابی علمی کارکنان سازمان در ارتباط با پست‌های مدیریتی و بررسی و تحلیل وضعیت آموزش‌های ضمن خدمت جاری و طراحی الگو و اجرای آزمایشی آن در سازمان می‌باشد. این طرح با همکاری دانشگاه علوم قضایی در ۱۳۹۷ وارد مرحله اجرا شده است.

دستاورد: در سازمان زندان‌ها نیز با تشخیص این ضرورت مهم در طی سال‌های گذشته چندین دوره تخصصی مربوط طراحی و اجرا شده است که بررسی کمی و کیفی نتایج این دوره‌ها و سایر تجارب مربوط می‌تواند الگوی پویا و مناسبی را برای ادامه این فرآیند فراهم سازد. در کنار اقدامات موردنظر برای بررسی وضعیت موجود و طراحی الگوی نو متناسب با وظایف و ماموریت‌های جدید، اجرای یک دوره آزمایشی از تربیت مدیران آینده با استفاده از رویکرد جدید از بدو انتخاب تا اجرای دوره آموزشی و ارزیابی و پایش توانمندی شرکت‌کنندگان جزء اهداف اصلی این تحقیق می‌باشد که در حال انجام است. گزارش مرحله اول طرح ارسال شده است.

• ارزیابی سلامت جسم و روان کارکنان دارای حداقل ۲۵ سال سابقه کار در زندان‌های کشور

هدف اصلی این طرح که در سال ۱۳۹۷ شروع شده است؛ شناسایی و ارزیابی وضعیت سلامت جسمی و روانی کارکنان دارای حداقل ۲۵ سال سابقه کار در مشاغل تخصصی و عمومی زندان‌های کشور و سنجش عمومی عوامل زیان‌آور شغلی این کارکنان در مشاغل تخصصی و عمومی زندان‌های کشور در رده‌های مختلف شغلی و گروه‌های متفاوت جنسیتی، تحصیلی، سابقه خدمتی و غیره می‌باشد.

دستاورد: اشتغال و فعالیت در محیط زندان به لحاظ شرایط فیزیکی و امنیتی خاص دارای عوارض و پیامدهایی می‌باشد که هرچند برخی از آنها مشخص و معلوم است ولی در موارد متعددی هنوز این تاثیرات به درستی شناخته نشده و قطعاً برای پیشگیری و مقابله با آن نیز اقدامات مناسبی صورت نگرفته است. این تحقیق با هدف بررسی اثرات طولانی مدت اشتغال در محیط زندان برای سنجش وضعیت جسمانی، روانی کارکنان و سنجش عمومی عوامل زیانبار شغلی طراحی و در حال اجرا می‌باشد و امید می‌رود با به دست آمدن نتایج آن بتوانیم ضمن برنامه‌ریزی مناسب برای پیشگیری و مقابله با این مشکلات و عوارض در احقاق حقوق و مزایای قانونی مشاغل سخت و زیان‌بار نیز قدمی برداشته شود. گزارش مرحله اول طرح ارسال شده است.

• بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی و خدمات پزشکی و خدمات قضایی در زندان های استان

هدف از این طرح تعیین وضعیت کمی و کیفی خدمات اصلاحی-تربیتی، پزشکی و قضایی در زندانهای کلیه استان ها است و در نظر است تا با تبیین وضعیت مطلوب خدمات در بخش های فوق الذکر بر اساس اهداف سازمانی و شاخصهای تعیین شده به بررسی و تبیین کمیت و کیفیت خدمات ارائه شده در زندانهای استان و مقایسه خدمات ارائه شده برای متهمان و محکومان، مقایسه خدمات ارائه شده بر اساس نوع جرم، شناسایی نقاط قوت و ضعف خدمات، تحلیل مقایسه ای دلایل قوت و ضعف هر زندان در ارائه خدمات در زندانهای استان و در نهایت تهیه شناسنامه زندان های استان مشتمل بر شرایط جغرافیایی، امکانات زندان، سابقه تاریخی و اتفاقات مهم زندان نظیر آتش سوزی، فرار، شورش و غیره، اطلاعات پرسنلی، اطلاعات جمعیت شناسی زندانیان به تفکیک هر زندان پرداخت.

دستاورد: با توجه به پیچیدگی و پویایی فعالیت های سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور به منظور آگاهی از میزان مطلوبیت و کیفیت فعالیتها، ضرورت دارد به رصد آن ها در حوزه های مختلف اصلاحی، تربیتی، پزشکی و قضایی بپردازد و از آنجا که ارزیابی فعالیت های سازمان مهم ترین نماینده چگونگی تحقق خدمات پیش بینی شده هستند، لازم است که نتایج حاصل از آن در تعیین و تبیین نقاط قوت و ضعف خدمات سازمان مورد توجه قرار گیرد. ارزیابی دقیق عملکرد زندان ها در ارائه خدمات پیش بینی شده (شناسایی شکاف میان وضعیت موجود و مطلوب ارائه خدمات در زندان ها) و مقایسه زندان ها با یکدیگر، به منظور ارائه راهکارهای مناسب برای بهبود و توسعه ارائه خدمات از نتایج این طرح است.

با توجه به تصویب پروپوزال مبنای این طرح در شورای تحقیقات سازمان و شروع اجرا در استان قزوین، پروپوزال از سوی سایر ادارات کل استانی نیز ارائه و پس از بررسی و مطابقت با پروپوزال مبنای به ادارات کلی استانی مجوز اجرا داده شد. در حال حاضر علاوه بر استان قزوین که در حال اجراست برای ۱۸ استان دیگر (اردبیل، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، بوشهر، تهران، خراسان جنوبی، خراسان شمالی، خوزستان، سمنان، فارس، کردستان، کرمان، کرمانشاه، گیلان، لرستان، مازندران، مرکزی، یزد) نیز مجوز اجرا صادر شده است.

• بررسی وضعیت فردی، خانوادگی و اجتماعی زندانیان در شرف آزادی

این تحقیق با بررسی و توصیف ویژگی های زندانیان در شرف آزادی، ضمن بررسی ویژگی های فردی (جسمانی، روانی، شخصیتی)، خانوادگی، شغلی، اجتماعی و دینداری زندانیان به مقایسه نیمرخ زندانیان در شرف آزادی با نیمرخ زندانیان در بدو ورود پرداخته می شود.

از نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر ضمن بازنگری در طراحی و برنامه ریزی خدمات اصلاحی و تربیتی در زندان بر اساس تغییرات ایجاد شده در نیمرخ زندانیان در هنگام خروج از زندان؛ به مداخلات مورد نیاز در جامعه برای پیشگیری از جرم که نیاز به پروسه زمانی طولانی تر و مستمری دارد نیز پرداخته خواهد شد.

این طرح برای اجرای پوشش کشوری؛ در قالب ۱۰ طرح منطقه جغرافیایی آموزش و پژوهش کشور در نظر گرفته شده است و با توجه به اینکه پروپوزال ارائه شده از استان کرمان با تحت پوشش قرار دادن زندان های استان کرمان، یزد و هرمزگان مورد تصویب شورای تحقیقات سازمان قرار گرفته است و ۲ استان گیلان و سیستان و بلوچستان نیز پروپوزال های مرتبط را ارائه نموده اند بر این اساس مجوز اجرا بر مبنای پروپوزال مصوب به آنها اعلام گردید و از سه استان تهران، فارس و همدان نیز پروپوزال ارسال و در دست بررسی است در سایر مناطق (آذربایجان شرقی، خوزستان، اصفهان و خراسان رضوی) نیز پروپوزال ها در دست تهیه می باشند.

• انطباق سازی الگوی آموزشی جیگساو معکوس برای آموزش مهارت های زندگی در زندان تبریز

هدف اصلی این طرح ارائه الگوی تدریس جیگ ساو معکوس برای آموزش مهارت های زندگی بر اساس امکانات و شرایط زندان های ایران (انطباق سازی) و نیز مقایسه اثربخشی الگوی تدریس جیگ ساو معکوس بر روی مهارت های زندگی در بین زندانیان مرد و زن (مطالعه موردی در زندان تبریز) می باشد.

دستاورد: الگوی تدریس جیگ ساو معکوس یکی از الگوها و روش های تدریس مشارکتی است که برای برخی محیط های آموزشی کارآمدتر و موثرتر می باشد. در این روش فراگیران به گروه های چندنفره (بستگی به اعضای گروه و موضوع یادگیری) تقسیم و هر گروه مسئولیت انجام بخشی از بحث و موضوع مورد یادگیری را بر عهده خواهد داشت. این روش فرصت ویژه ای برای تمرین مهارت مسئولیت پذیری و سایر مهارت های اجتماعی را فراهم می سازد. انتظار می رود با توجه به شرایط زندان ها اجرای این روش یادگیری علاوه بر انتقال و یادگیری مثبت مهارت های اساسی زندگی، فرصت های بیشتری برای مسئولیت پذیری و همکاری گروهی در زندانیان را فراهم سازد. گزارش مرحله اول طرح ارسال شده است.

• شناخت میزان و ظرفیت های مشارکتی زندانیان در اداره امور زندان ها - آذربایجان شرقی

هدف اصلی این طرح شناخت میزان و ظرفیت های مشارکتی زندانیان و برخی عوامل اجتماعی موثر بر آن در اداره امور زندان می باشد.

دستاورد: مشارکت زندانیان و مداخله آنها در تصمیمات مربوط به نگهداری و مراقبت نه تنها یک اصل مهم محسوب می گردد بلکه به عنوان هسته مرکزی سیاست های مراقبت از زندانیان می باشد. این سبک اداره امور زندان ها علاوه به کمک شایان به مدیریت اجرایی و اداره بهتر زندان ها باعث می گردد زندانی با انجام فعالیت های مشارکتی به مهارت های اجتماعی بالاتری دست یابد و تعلق خاطر به سیستم و کارکنان داشته باشد. انتظار می رود نتایج این تحقیق ضمن تبیین دقیق اثرات به کارگیری ظرفیت های مشارکتی زندانیان راهکارهای اجرایی مناسب را برای شناخت فرصت ها و ظرفیت های مشارکتی و نوع و شرایط این قبیل مشارکت ها ارائه نماید. گزارش نهایی طرح ارسال شده و در انتظار تایید است.

• بررسی موانع قضایی کاهش جمعیت کیفری از دیدگاه مسئولین زندان، قضات، وکلا و اعضای کانون بسیج حقوقدانان

شهر بیرجند

هدف اصلی این طرح بررسی موانع قضایی کاهش جمعیت کیفری از دیدگاه مسئولین زندان، قضات، وکلا و اعضای کانون بسیج حقوق دانان شهر بیرجند و بررسی موانع حقوقی و قانونی کاهش جمعیت کیفری از دیدگاه مسئولین زندان، قضات، وکلا و اعضای کانون بسیج حقوق دانان شهر بیرجند می باشد.

دستاورد: موانع متعددی در مسیر کاهش جمعیت کیفری موثر هستند که این موانع گاه ناشی از ایرادات قانونی و نادیده گرفتن واقعیت های اجتماعی موجود توسط مقنن است و گاه موانع قضایی در این مسیر واقع می شوند. بخش دیگری از موانع مرتبط با مسایل مدیریتی و اجرایی و رویکردهای پیشگیرانه است. از آنجا که بررسی موانع قضایی کاهش جمعیت کیفری یک موضوع عملی و کاربردی است لذا این تحقیق سعی دارد با بررسی این موانع از منظر مسئولین زندان، قضات، وکلا و اعضای کانون بسیج حقوق دانان نسبت به شناخت معضل و ارائه راهکارهای مناسب در این زمینه اقدام نماید. گزارش مرحله اول طرح ارسال شده است.

• آموزش بخشایش با هدف افزایش بخشایش، کاهش خشم، افزایش رضایت مندی شغلی و افزایش خودکارآمدی در

میان کارکنان، خانواده های زندانیان زندان زاهدان

هدف اصلی این طرح بررسی میزان شیوع خشم، میزان بخشایش، میزان خودکارآمدی و بررسی تاثیر آموزش بخشایش بر کاهش میزان خشم در میان کارمندان زندان، زندانیان و خانواده های زندانیان زندان زاهدان و نیز بررسی میزان رضایت شغلی در میان کارمندان زندان زاهدان می باشد.

دستاورد: از آنجا که در محیط زندان به دلایل متعدد تنش‌های زیادی وجود دارد که منجر به آسیب‌پذیری و پرخاشگری کارکنان زندان می‌گردد و این خود می‌تواند موجبات تهدید سلامت روانی و ناکارآمدی آنان شود لذا این تحقیق در پی این است که با بررسی تاثیر آموزش بخشایشگری به کارکنان تاثیرات آن را در کنترل خشم، خودکارآمدی و رضایت شغلی کارکنان و زندانیان و خانواده‌های آنان تعیین نماید. بدیهی است در صورت تایید اثربخشی این برنامه، بسته آموزشی متناسب برای کارکنان طراحی و در سطوح مختلف مورد استفاده قرار خواهد گرفت. گزارش مرحله اول طرح ارسال شده است.

• مطالعه موردی خودکشی موفق زندانیان استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمان، هرمزگان و یزد

هدف اصلی این طرح بررسی عوامل زمینه ساز و مستعدکننده خودکشی موفق در زندانیان و بررسی تاثیر عوامل جمعیت‌شناختی در خودکشی موفق زندانیان و نیز بررسی تاثیر علایم روان‌پزشکی در خودکشی موفق زندانیان می‌باشد.

دستاورد: عوامل زیادی از جمله سن، جنس، نژاد، مذهب، وضعیت تاهل، شغل، بیماری‌های جسمانی و روانی، سوء مصرف موادمخدر و اختلالات شخصیتی به عنوان عوامل خطرزای اقدام به خودکشی مورد توجه قرار گرفته‌اند. در کنار این عوامل، متغیرهای دیگری همچون عدم اعتماد به نفس و عزت نفس پایین، ناامیدی در قبال آینده، سوء استفاده‌های جنسی، تعارضات فرهنگی و اجتماعی، دوری از خانواده و از دست دادن حمایت‌های خانوادگی و اجتماعی، بلا تکلیفی در محکومیت و شرایط سخت محیط زندان می‌توانند در ارتباط با خودکشی زندانیان موثر باشند. تحقیق حاضر مطالعه‌ای کیفی و اکتشافی از علل و عوامل خودکشی موفق در بین زندانیان است که از این طریق ضمن شناخت عمیق و دقیق عوامل تعیین‌کننده برای مقابله و کاهش با این پدیده راهکارهای اجرایی ارائه می‌نماید. گزارش نهایی طرح ارسال شده و در انتظار تایید است.

• مطالعه تطبیقی برنامه‌های آموزشی و اصلاحی زندانیان با استانداردهای ملی و بین‌المللی و تجارب موفق کشورهای دیگر - استان فارس

هدف اصلی این طرح بررسی تطبیقی برنامه‌های آموزشی و اصلاحی زندانیان در سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور با تجارب موفق چند کشور منتخب و استانداردهای ملی و بین‌المللی در این حوزه و بررسی وضعیت موجود برنامه‌های آموزشی و اصلاحی زندانیان در سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و همچنین شناسایی مجموعه استنتاجات سیاستی و راهکارهای اجرایی و همچنین پیش‌نیازها و استلزامات تحقق آنان در راستای بهبود برنامه‌های آموزشی و اصلاحی زندانیان در سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور می‌باشد.

دستاورد: تجارب آموزشی موفق در سطح زندان‌های کشورهای مختلف می‌تواند الگوی مناسبی برای تطبیق، بومی‌سازی و بهره‌برداری از آنها در زندان‌های کشور باشد. بدین‌منظور این تحقیق می‌کوشد با استفاده از روش علمی مطالعات تطبیقی به بررسی برنامه‌های آموزشی، اصلاحی زندانیان در زندان‌های کشور و تطبیق آن با برنامه‌های موفق کشورهای منتخب در دنیا و همچنین پروتکل‌ها یا استانداردهای ملی و بین‌المللی موجود، راهکارهای سیاستی و اجرایی را جهت استفاده ارائه نماید. گزارش نهایی طرح ارسال شده و در انتظار تایید است.

• طراحی حصار الکتریکی و الکترونیکی هوشمند برای حفاظت موثر و اقتصادی از تاسیسات مرتبط با سازمان در اردوگاه مردان استان آذربایجان شرقی

حفاظت مبتنی بر فنس‌های الکتریکی، متمرکز و مدرن و مقرون به صرفه از بعد اقتصادی روشی مبتنی بر فناوری جدید برای حفاظت از تاسیسات مرتبط با زندان با ارتقاء ضریب امنیتی و جلوگیری از ورود و خروج غیر مجاز به

صورت هوشمند می باشد که در نظر است با اهداف زیر بصورت آزمایشی در اردوگاه مرند استان آذربایجان شرقی مورد بهره برداری قرار گیرد.

- ارتقاء کارایی نیروهای حراست در حفاظت از زندان و زندانیان ، حذف یا کاهش هزینه های مستقیم و غیر مستقیم حراستی نظیر استخدام نیروی جدید انسانی برای حفاظت فیزیکی از تاسیسات و ...
- ارتقاء ضریب امنیتی در ورود و خروج غیر مجاز به زندان
- گذر از سیستم های سنتی نگهداری زندانیان به سیستم های مدرن و فراهم کردن امکان حرفه آموزی و کارآموزی
- پایش رفتار زندانیان و اعمال کنترل بالادستی

بدیهی است در صورت اجرا و پس از بررسی در یک دوره زمانی الگوی اجرایی با تعیین نقاط قوت و ضعف برای بهره برداری در سایر زندانها ارائه خواهد شد.

- **فرا تحلیل پژوهش ها پیرامون عوامل بوم شناختی موثر بر جرم و تکرار جرم در زندانیان – آذربایجان شرقی**
شناسایی تفاوت ناشی از عوامل بوم شناختی موثر در ارتکاب و تکرار جرم زندانیان بر حسب زمان وقوع جرم، محل وقوع جرم، نوع جرم و مناطق مختلف شهری؛ با مطالعه اکتشافی و با بهره گیری از انواع روشهای جستجو در فراتحلیل کمک خواهد کرد تا عوامل بوم شناختی موثر بر جرم و تکرار جرم شناسایی شوند.

این طرح در جلسه شورای تحقیقات مطرح گردید و مقرر گردید با بهره برداری از نتایج ۲۰ طرح اطلس جغرافیای جرم که در سال های ۹۲ تا ۹۴ در ادارات کل استانی انجام شده است و همچنین سایر مستندات موجود به آن پرداخته شود.

- **بررسی احساس امنیت در زندان از منظر زندانیان و زندانبانان و راهکارهایی جهت افزایش آن - همدان**
اجرای این طرح به منظور بررسی میزان احساس امنیت در زندان از دیدگاه زندانیان و زندانبانان می باشد. همچنین عوامل موجود مرتبط با ایجاد احساس امنیت در زندان مورد مطالعه قرار خواهد گرفت. با عنایت به اینکه عوامل مرتبط با احساس امنیت و شاخص های آن در زندان با محیط بیرون متفاوت است و داشتن احساس امنیت در زندان باعث می شود زندانیان کمتر ناسازگاری داشته باشند، لذا با اجرای این طرح که با بهره گیری از داده های کیفی مبتنی بر تجربه زندانیان و زندانبانان به واکاوی پدیده احساس امنیت به طور کامل و همه جانبه پرداخته می شود. انتظار می رود با نتایج حاصل از این طرح به ایجاد امنیت روانی در زندانها کمک موثری داشت.

- **طراحی بسته آموزشی بر اساس الگوی اسلامی زندگی اجتماعی زندانیان و بررسی اثربخشی آن بر رفتارهای مجرمانه زندانیان قم**

با توجه به اهمیت شیوه زندگی جمعی و تعامل افراد از دیدگاه اسلام و نقش آن در شکل گیری و تثبیت رفتار، محقق درصدد است با ارایه الگوی زندگی جمعی و تعاملی با تاکید بر آموزه های اسلامی به بررسی اثر آن در کاهش رفتار مجرمانه بپردازد. ارایه بسته آموزشی جهت اجرای الگوی طراحی شده و ارزیابی اثربخشی نهایی از بسته تدوین شده به منظور سنجش میزان کاهش رفتار مجرمانه از اهداف کاربردی طرح است.

- **بررسی شاخص بازگشت مجدد زندانیان در دنیا – استان گیلان**
مطالعه شاخص بازگشت مجدد زندانیان در دنیا با هدف دستیابی به تعریف واحد و مبتنی به شواهد موجود در دنیا برای دستیابی به راهکارهای کاهش جمعیت کیفری، دانش افزایی و توسعه ی مطالعات بومی جهت پیشبرد

اهداف جرم‌شناسی و ارائه راهکارهایی کاربردی برای نظام عدالت کیفری در بخش تقنینی، قضایی و اجرایی به منظور پیشگیری از بازگشت مجدد زندانیان و ارایه روش‌های پیش‌بینی و راهکارهای پیشگیرانه می‌باشد. این طرح پس از ارائه در جلسه شورای تحقیقات سازمان و با رعایت ضوابط اعلام شده مصوب گردید.

• **مداخله ارگونومیک به منظور ارتقاء سلامت کارکنان کارگاه‌های زندان‌های کشور – استان مرکزی**

هدف اصلی این طرح ارزیابی ریسک فاکتورهای ارگونومیک در میان کارگران زندانی شاغل در کارگاه‌های زندان‌های کشور و بررسی شیوع اختلالات اسکلتی عضلانی در بین کارگران شاغل کارگاه‌های زندان‌های کشور به تفکیک سن، جنس، تحصیلات، سابقه و غیره می‌باشد.

دستاورد: یکی از مباحث مهم دانش ارگونومی، ارزیابی فاکتورهای موثر در ایجاد اختلالات اسکلتی - عضلانی است. اختلالات اسکلتی - عضلانی مرتبط با کار یکی از عوامل شایع بیماری‌ها و آسیب‌های شغلی و ناتوانی در کشورهای صنعتی و کشورهای در حال توسعه به شمار می‌روند. بدین سبب این تحقیق سعی دارد ارزیابی نسبتاً جامع و کاملی از سطح مواجهه کارگران زندانی شاغل در کارگاه‌های زندان‌ها با ریسک فاکتورهای اختلالات اسکلتی - عضلانی و همچنین شیوع این اختلالات در صنعت سازه‌های فلزی انجام داده و در صورت نیاز، اقدامات اصلاحی لازم برای کاهش و حذف این اختلالات را ارایه نماید.

• **بررسی شاخص‌های بهداشتی زندان مرکزی همدان در شرایط موجود و مقایسه با استانداردهای ملی**

هدف اصلی این طرح تعیین شاخص‌های بهداشتی زندان در شرایط موجود و مقایسه آن با استانداردهای ملی می‌باشد.

دستاورد: یکی از اهداف مهم و سیاست‌های اجرایی سازمان زندان‌ها تامین خدمات بهداشتی و درمانی و حفظ و ارتقاء سلامت زندانیان می‌باشد. البته همواره تقدم بهداشت بر درمان مورد توجه و تاکید است و سعی می‌گردد از طریق اجرای این سیاست ضمن ارتقاء ایمنی و سلامت زندانیان از هزینه‌های سربار و بالای درمان زندانیان تحت پوشش کاسته شود. این تحقیق سعی دارد با بررسی وضعیت شاخص‌های مختلف بهداشتی در زندان مرکزی همدان آنها را با استانداردها و شاخص‌های ملی و معتبر مقایسه نموده و برحسب نتایج و انحرافات احتمالی، راهکارها و برنامه‌های پیشنهادی را ارایه نماید.

• **ظرفیت‌های مشارکتی مددجویان در اداره امور زندان‌ها – استان خراسان رضوی**

هدف اصلی این طرح شناخت ظرفیت‌های مشارکتی مددجویان در اداره امور زندان‌ها با تاکید بر زندان مرکزی شهر مشهد و شناسایی و ارایه موانع مشارکت مددجویان در امور زندان‌های شهر مشهد و پیامدهای مثبت مشارکت مددجویان در امور زندان‌ها و همچنین ارایه راهکارها و پیشنهادهایی برای بهبود مشارکت مددجویان در اداره زندان‌ها می‌باشد.

دستاورد: بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر مشارکت در امور داخلی زندان منع قانونی ندارد. چرا که در قوانین در صورتی خلاف رخ می‌دهد که مددجو در امور محوله مدیریت زندان که ارتباطی با امور داخلی و وظایف خود همچون نظافت، تغذیه، انتظامات نداشته باشد ورود داشته باشد. اگر چه مشارکت در امور داخلی پیامدها و مزیت‌های بسیاری دارد ولی پیامدهای منفی آن نیز قابل چشم‌پوشی نیست. به طوری که مشارکت در امور داخلی باعث می‌شود برخی مددجویان از موقعیت به دست آمده سوء استفاده کنند. به طور کلی بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر مشارکت زندانیان در امور اجرایی داخلی (و نه امور مربوط به مدیریت زندان) با وجود نداشتن منع قانونی، جزء ارکان اصلی مدیریت داخلی زندان است. مشارکت مددجو در امور داخلی، علاوه بر افزایش اعتماد به نفس

و تقویت روحیه همکاری و تعاون موجب تسهیل در طی دوران حبس مددجو و تسریع در امور داخلی زندان می شود و با توجه به سپری شدن اوقات فراغت مددجویان به صورت سالم در بسیاری از موارد مددجو نسبت به آینده و زندگی امیدوار تر می گردد. گزارش نهایی طرح ارسال شده و در انتظار تایید است.

• آسیب‌شناسی رفتارهای جنسی زندانیان - استان خراسان رضوی

هدف اصلی این طرح آسیب‌شناسی و بررسی وضعیت میل جنسی در بین مددجویان زندان مرکزی مشهد و کشف شیوه‌های ارضای میل جنسی در بین مددجویان، بررسی وضعیت انحرافات جنسی در بین مددجویان، بررسی وضعیت نگرش به انحرافات جنسی و آسیب‌شناسی فرآیند ملاقات شرعی می باشد.

دستاوردها: نتایج بررسی‌های آماری نشان می‌دهد که بیشترین میزان میل جنسی مربوط به گروه سنی ۲۶ تا ۴۵ سال و کمترین آن مربوط به گروه سنی زیر ۲۵ سال می باشد. میانگین میل جنسی در بین کسانی که ملاقات شرعی نداشته‌اند کمتر از کسانی بوده است که ملاقات شرعی داشتند. همچنین میانگین میل جنسی کسانی که در خارج زندان تجربه رابطه جنسی داشته‌اند به میزان قابل توجهی بیشتر از کسانی است که این تجربه را نداشته‌اند. یافته‌های دیگر پژوهش بیانگر آن بوده است که ملاقات‌های ویژه توانسته از میزان جرایم و تخلفات زندانیان در داخل زندان بکاهد و منجر به تقویت نگرش‌های مثبت در بین زندانیان شود. همچنین از مهمترین مسائل و آسیب‌های موجود در ملاقات شرعی می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود: برخورد نامناسب مسئولین زندان [نگهبانان بازرس] با همسر مددجو؛ خرده فرهنگ غیرت؛ مسخره کردن و متلک اندازی؛ نوبت دهی ناکارآمد، برخورد نامناسب سربازان با زندانیان؛ کمبود زمان؛ مکان نامناسب؛ اختلالات جنسی و مشکلات ملاقات شرعی زندانیان بوده است. گزارش نهایی طرح ارسال شده و در انتظار تایید است.

• آسیب‌شناسی اعزام به مرخصی زندانیان و ارائه راهکارهای کاهش آسیب به همراه مقایسه تطبیق میزان اعطاء مرخصی در دنیا

مرخصی طریقه آغاز عادت به جهان خارج از محیط زندان را پیش روی محکوم و زندانی می‌گذارد و به وی فرصت بازسازی و روابط فردی و کاری می‌دهد. از این رو می‌بایست اعطای مرخصی به زندانیان را نیز از جمله قواعد حداقل رفتار با زندانیان برشمرد و بر اساس فرهنگ و اقتضائات درونی هر کشور، مقرراتی را برای زندانیان در زمینه اعطای مرخصی در نظر گرفت ولی همواره این احتمال خواهد بود که اعطای مرخصی می‌تواند مجرای برای سوءاستفاده‌های احتمالی را فراهم آورد. از طرفی آثار منفی ناشی از محرومیت از مرخصی از زندان و زندانی کردن بزهکار، مشکلات عدیده‌ای را در سطح فردی و اجتماعی ایجاد می‌کند.

در اسناد بین‌المللی و مقررات داخلی کشورها، مرخصی برای زندانی به‌گونه‌ای که از محیط زندان خارج شود، نه تنها حق محسوب نمی‌شود؛ بلکه اساساً این واژه با همین خصوصیت در متن قریب به اتفاق اسناد بین‌المللی و حقوق بشری و منابع فقهی وجود ندارد اما جمع‌کثیری از زندانیان مستحق اعزام به مرخصی هستند. اگرچه می‌توان گفت اعطای عفو و مرخصی بدون توجه به جهات گوناگون، ممکن است امنیت و سلامت جامعه را به خطر انداخته و به گامی در جهت افزایش و شیوع جرائم تبدیل گردد بر این اساس این امر توجه اصولی برنامه‌ریزی‌شده و هدفمند در اعطای عفو و مرخصی را می‌طلبد و ضروری است تا بررسی در این خصوص صورت گیرد.

دفتر آموزش و پژوهش سازمان و دبیرخانه شورای تحقیقات

فروردین ۱۳۹۸

لیست طرح های تحقیقاتی مصوب و در حال اجرا در شروع سال ۱۳۹۸

ردیف	عنوان	سال تصویب	مرجع ارائه دهنده	وضعیت اجرا
۱.	شناخت نحوه ارائه خدمات حمایت اجتماعی به زندانیان و خانواده آنان	۱۳۹۶	البرز	اعلام ایراد گزارش مرحله اول
۲.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	البرز	تایید گزارش مرحله اول
۳.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	اردبیل	تایید گزارش مرحله نهایی
۴.	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی و خدمات پزشکی و قضایی در زندان های	۹۷	اردبیل	تایید اولیه
۵.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	اصفهان	تایید گزارش مرحله اول
۶.	ارزیابی اثربخشی دوره های آموزشی ضمن خدمت سال ۱۳۹۵ کارکنان منطقه ۸ آموزشی	۱۳۹۶	اصفهان	تایید کلیات گزارش نهایی
۷.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	ایلام	تایید گزارش مرحله اول
۸.	تولید محتوای آموزشی کارکنان در ارتباط با نحوه مدیریت زندگی و تعامل افراد در زندگی دسته جمعی	۱۳۹۷	ایلام	تایید اجرا
۹.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	آذربایجان شرقی	بررسی گزارش مرحله دوم
۱۰.	فرا تحلیل پژوهش های صورت گرفته پیرامون عوامل بوم شناختی موثر بر جرم در زندانیان	۱۳۹۷	آذربایجان شرقی	تایید اولیه
۱۱.	انطباق سازی الگوی آموزشی جیگ ساو معکوس برای آموزش مهارت های زندگی در زندان های ایران- مطالعه موردی زندانیان زندان مرکزی تبریز	۱۳۹۶	آذربایجان شرقی	اعلام ایراد گزارش مرحله اول
۱۲.	شناخت میزان ظرفیت های مشارکتی زندانیان در اداره امور زندان ها	۱۳۹۶	آذربایجان شرقی	بررسی گزارش مرحله نهایی
۱۳.	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی و پزشکی و قضایی در زندان های استان	۱۳۹۷	آذربایجان شرقی	تایید مشروط اجرا
۱۴.	طراحی حصار الکتریکی و الکترونیکی هوشمند برای حفاظت موثر و اقتصادی از تاسیسات مرتبط با سازمان زندانها در اردوگاه حرفه آموزی مرند	۱۳۹۷	آذربایجان شرقی	تایید اجرا
۱۵.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	آذربایجان غربی	بررسی گزارش نهایی
۱۶.	نیاز سنجی و تولید محتوای آموزشی کارکنان در مبحث الزامات شغلی مراقبین	۱۳۹۶	آذربایجان غربی	اعلام ایراد گزارش مرحله اول
۱۷.	برنامه درمان اعتیاد و کاهش آسیب در زندان های کشورهای دیگر	۱۳۹۶	آذربایجان غربی	بررسی گزارش مرحله نهایی
۱۸.	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی- تربیتی و خدمات پزشکی و قضایی در زندان ها	۹۷	آذربایجان غربی	تایید مشروط اجرا
۱۹.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	بوشهر	اعلام ایراد گزارش نهایی
۲۰.	بررسی مقایسه ای خدمات اصلاحی تربیتی، قضایی در زندان های استان	۱۳۹۷	بوشهر	تایید مشروط اجرا
۲۱.	تولید محتوای آموزشی در ارتباط با آشنایی با حقوق قانونی و اداری	۱۳۹۷	بوشهر	تایید اولیه
۲۲.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	تهران	اعلام ایراد گزارش نهایی
۲۳.	ارزیابی میزان خدمات اصلاحی، تربیتی، پزشکی و قضایی در زندان های تهران در سال ۱۳۹۷	۹۷	تهران	تایید مشروط اجرا

۲۴	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	چهارمحال و بختیاری	اعلام ایراد گزارش نهایی
۲۵	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	خراسان جنوبی	تایید گزارش مرحله اول
۲۶	مطالعه بر روی نحوه تامین امنیت در زندان های دنیا	۱۳۹۶	خراسان جنوبی	گزارش مرحله اول
۲۷	بررسی موانع قضایی کاهش جمعیت کیفری از دیدگاه مسئولین زندان، قضات، وکلا و اعضای کانون بسیج حقوق دانان شهر بیرجند	۱۳۹۶	خراسان جنوبی	تایید کلیات گزارش مرحله اول
۲۸	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی و خدمات پزشکی و قضایی در زندانهای	۹۷	خراسان جنوبی	تایید مشروط اجرا
۲۹	بررسی تحلیلی دستاوردهای پژوهشی و اجرایی استفاده از بخش خصوصی در برونسپاری خدمات زندانهای سایر کشورهای جهان	۱۳۹۶	خراسان رضوی	اعلام ایراد گزارش مرحله اول
۳۰	آسیب شناسی رفتارهای جنسی زندانیان در مشهد	۱۳۹۶	خراسان رضوی	گزارش مرحله نهایی
۳۱	ظرفیت های مشارکتی مدد جویان در اداره امور زندان ها	۱۳۹۶	خراسان رضوی	اعلام ایراد گزارش مرحله نهایی
۳۲	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	خراسان شمالی	اعلام ایراد گزارش مرحله نهایی
۳۳	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی و پزشکی و قضایی در زندانهای استان	۱۳۹۷	خراسان شمالی	تایید مشروط اجرا
۳۴	ارزیابی اثربخشی آموزش های ضمن خدمت سال ۹۵ کارکنان منطقه ۳ زندانها	۱۳۹۶	خوزستان	اعلام ایراد گزارش مرحله نهایی
۳۵	بررسی و مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی و خدمات پزشکی و قضایی، زندانها	۹۷	خوزستان	تایید مشروط اجرا
۳۶	نیازسنجی و تدوین محتوای آموزشی ویژه کادر وظیفه مشمول خدمت در زندان	۹۷	دانشگاه علوم انتظامی	تایید اجرا
۳۷	نیازسنجی و تدوین محتوای آموزشی اختصاصی برای زنان زندانی	۹۷	دانشگاه علوم انتظامی	تایید اجرا
۳۸	نیازسنجی و تدوین محتوای آموزشی برای توانمند سازی کارکنان زندان در جهت پیشگیری و کنترل مواد مخدر	۱۳۹۶	دانشگاه علوم انتظامی	تایید کلیات گزارش مرحله اول
۳۹	بررسی ویژگیهای شخصیتی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان کشور(ترسیم نیمرخ)	۱۳۹۶	جهاد دانشگاهی	بررسی گزارش مرحله نهایی
۴۰	بررسی فرایند اصلاحی و تربیتی در زندان زنان تهران و ارائه الگوی خاص برای زندان زنان	۱۳۹۶	دانشگاه علوم انتظامی	اجرا شده
۴۱	بررسی عوامل روان شناختی مرتبط با رفتارهای خود جرحی زندانیان و راهکار های مقابله با آن	۱۳۹۶	دانشگاه شهید بهشتی	گزارش مرحله نهایی
۴۲	بررسی، مستند سازی و پایش برنامه های کاهش آسیب و درمان اعتیاد در زندان های کشور	۱۳۹۶	انستیتو روانپزشکی	گزارش مرحله نهایی
۴۳	ارزیابی سلامت جسم و روان کارکنان اداری حداقل ۲۵ سال سابقه کار در زندان های کشور	۱۳۹۶	ستاد سازمان	اعلام ایراد گزارش مرحله دوم
۴۴	طراحی و اعتبار سنجی الگوی جامع نظام آموزش و تربیت مدیران زندان	۱۳۹۶	دانشگاه علوم قضایی	تایید گزارش اولیه
۴۵	ارائه روشی برای شناسایی نقاط ضعف و قوت تهدیدها و فرصت های زندان های استان سمنان و ارزیابی عملکرد و رتبه بندی زندان های استان سمنان بر مبنای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی و خدمات پزشکی و قضایی با استفاده از تکنیک DEA و ماتریس های SWOT در زندانهای استان	۹۷	سمنان	تایید مشروط اجرا

۴۶	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	سیستان و بلوچستان	بررسی گزارش اول
۴۷	ارزیابی میزان اثربخشی آموزش های ضمن خدمت کارکنان زندان های استان سیستان و بلوچستان بر اساس مدل کرک پاتریک	۱۳۹۶	سیستان و بلوچستان	اعلام ایراد گزارش مرحله نهایی
۴۸	مطالعه الگوها و برنامه های موجود در حوزه اشتغال و حرفه آموزی زندانیان سایر کشورها و ارائه الگوی مطلوب	۱۳۹۶	سیستان و بلوچستان	بررسی گزارش مرحله نهایی
۴۹	مطالعه موردی خودکشی موفق زندانیان استان سیستان و بلوچستان، کرمان، هرمزگان و یزد	۱۳۹۶	سیستان و بلوچستان	گزارش مرحله نهایی
۵۰	آموزش بخشایش با هدف افزایش بخشایش، کاهش خشم، افزایش رضایتمندی شغلی و افزایش خودکارآمدی زندانیان و خانواده های زندانیان زندان زاهدان	۱۳۹۶	سیستان و بلوچستان	اعلام ایراد گزارش مرحله اول
۵۱	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود به زندانها	۱۳۹۶	فارس	اعلام ایراد گزارش مرحله اول
۵۲	مطالعه تطبیقی برنامه های آموزشی و اصلاحی زندانیان در سازمان با تجارب موفق چند کشور منتخب و استانداردهای ملی و بین المللی در این حوزه	۱۳۹۶	فارس	گزارش مرحله نهایی
۵۳	بررسی میزان خدمات کمی و کیفی، فرهنگی، هنری، اجتماعی، آموزشی، تربیتی، بهداشتی و حقوقی در زندان های استان	۱۳۹۷	فارس	تایید مشروط اجرا
۵۴	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی، پزشکی و قضایی در زندان های استان	۱۳۹۷	قزوین	تایید اجرا
۵۵	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	قم	بررسی گزارش مرحله نهایی
۵۶	طراحی بسته آموزشی بر اساس الگوی اسلامی زندگی اجتماعی زندانیان و بررسی اثربخشی آن بر رفتارهای مجرمانه زندانیان	۱۳۹۷	قم	تایید اجرا
۵۷	نیازسنجی و تدوین محتوای آموزشی برای زندانیان	۱۳۹۷	قم	تایید اولیه
۵۸	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	کردستان	گزارش مرحله اول
۵۹	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی، پزشکی و قضایی در زندانهای استان	۱۳۹۷	کردستان	تایید مشروط اجرا
۶۰	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	کرمان	بررسی گزارش مرحله نهایی
۶۱	ارزیابی اثربخشی دوره آموزش های ضمن خدمت سال ۱۳۹۵ کارکنان منطقه ۵ آموزشی	۱۳۹۶	کرمان	تایید گزارش مرحله نهایی
۶۲	بررسی زندانیان بر اساس ویژگی ها و شرایط سلامتی، خانوادگی، شغلی، مهارتهای روانی و شخصیتی، دینداری و قضایی در هنگام خروج (حین آزادی)	۱۳۹۷	کرمان	تایید اولیه
۶۳	بررسی اقدامات اصلاحی در زندان های دنیا، (با تاکید ویژه بر دیدگاه حقوق بشری) ویژه گروه های نوجوان، زنان و سالمندان زندانی	۱۳۹۶	کرمان	بررسی گزارش مرحله اول
۶۴	بررسی و مقایسه اثربخشی خدمات اصلاحی، تربیتی و خدمات پزشکی و قضایی در زندانها	۱۳۹۷	کرمان	تایید مشروط اجرا
۶۵	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	کرمانشاه	بررسی گزارش مرحله نهایی
۶۶	تدوین پروتکل آموزشی ارتقاء سلامت روان کارکنان	۱۳۹۶	کرمانشاه	در حال اجرا
۶۷	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی، پزشکی و خدمات قضایی در زندان ها	۹۷	کرمانشاه	تایید مشروط اجرا
۶۸	بررسی ویژگی های شخصیتی، فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	کهگیلویه و بویر احمد	گزارش مرحله نهایی
۶۹	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	گلستان	در حال اجرا

۷۰.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	گیلان	تایید گزارش مرحله اول
۷۱.	ارزیابی اثربخشی آموزش های ضمن خدمت سال ۹۵	۱۳۹۶	گیلان	بررسی گزارش نهایی
۷۲.	بررسی شاخص بازگشت مجدد زندانیان در دنیا	۱۳۹۷	گیلان	تایید اولیه
۷۳.	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی و خدمات پزشکی و قضایی در زندانها	۹۷	گیلان	تایید مشروط اجرا
۷۴.	نیازسنجی و تدوین محتوای آموزشی برای زندانیان(ورزشی و هنری)	۹۷	گیلان	تایید اجرا
۷۵.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	لرستان	تایید گزارش مرحله اول
۷۶.	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی و خدمات پزشکی و قضایی در زندانها	۱۳۹۷	لرستان	تایید مشروط اجرا
۷۷.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	مازندران	گزارش مرحله نهایی
۷۸.	آسیب شناسی اعزام به مرخصی زندانیان و ارائه راهکارهای کاهش آسیب به همراه مقایسه تطبیق میزان اعطای مرخصی در دنیا	۱۳۹۷	مازندران	تایید اولیه
۷۹.	رویکردی یکپارچه از مدل شکاف کیفیت خدمات در زندانهای استان	۱۳۹۷	مازندران	تایید مشروط اجرا
۸۰.	نیازسنجی و تدوین محتوای آموزشی مددجویان کانون های اصلاح و تربیت	۱۳۹۷	مرکزی	تایید اولیه
۸۱.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	مرکزی	در حال اجرا
۸۲.	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی و خدمات پزشکی و قضایی در زندانها	۱۳۹۷	مرکزی	تایید اولیه
۸۳.	ارزیابی ریسک فاکتورهای ارگونومیک در میان کارگران زندانی شاغل در کارگاه های زندانها	۱۳۹۶	مرکزی	اعلام ایراد پروپزال
۸۴.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	هرمزگان	در حال اجرا
۸۵.	بررسی ویژگی های فردی، خانوادگی، اجتماعی و اعتقادی زندانیان در بدو ورود	۱۳۹۶	همدان	بررسی گزارش مرحله نهایی
۸۶.	ارزیابی اثربخشی دوره های آموزش ضمن خدمت کارکنان زندان های استان همدان، کرمانشاه، کردستان و استان مرکزی بر اساس الگوی کرک پاتریک در سال ۱۳۹۵-۱۳۹۶	۱۳۹۶	همدان	بررسی گزارش مرحله نهایی
۸۷.	بررسی الگوهای ارایه خدمات بهداشتی و پیشگیری از بیماری ها در زندان های کشورها	۱۳۹۶	همدان	ارسال قرارداد طرح
۸۸.	بررسی شاخص های بهداشتی و درمانی زندان مرکزی همدان در شرایط موجود و مقایسه آن با استانداردهای ملی	۱۳۹۶	همدان	ارسال قرارداد طرح
۸۹.	بررسی احساس امنیت در زندان از منظر زندانیان و زندانبانان و راهکارهایی جهت افزایش آن	۱۳۹۷	همدان	تایید اولیه
۹۰.	بررسی مقایسه ای میزان خدمات اصلاحی، تربیتی و خدمات پزشکی و قضایی، زندانها	۱۳۹۷	یزد	تایید مشروط اجرا